

Klára Bořutová

Vývoj stylů učení žáků na druhém stupni ZŠ

Katedra pedagogiky PdF MU

designem první fáze je obsahová analýza internetové nabídky raných vzdělávacích aktivit. Další dvě fáze jsou longitudinální kvalitativní studie, jejímiž respondenty jsou rodiče účastníci se raně vzdělávacích aktivit.

Hlavním cílem mé práce je vyšetřit, jak a zda vůbec se styly učení u žáků na druhém stupni ZŠ v průběhu let mění a vyvíjí, či jsou to relativně stále konstanty. Dále bych se také chtěla věnovat různým faktorům ovlivňujícím styly učení a jejich proměně s přibývajícím věkem žáků. Podle Švece (2004) jsou to svébytné postupy při osvojování poznatků, které tvoří nejen dovednosti, zkušenosti, schopnosti, postoje, vnitřní motivy, ale i zděděné predispozice k učení. Otázkou však zůstává, zda styly učení jsou vrozené, naučené (záměrně i nezáměrně), či se vyvíjí společně se zráním vlastní osobnosti. Kolb ve své vývojové teorii učebních stylů mluví o třech vývojových etapách stylů učení. Price při zkoumání konstantnosti stylů učení dochází k závěru, že s vyšším věkem se preference druhů stylů učení mění stejně jako ovlivňující faktory. Australskými psychology Watkinsem a Hattiem byl proveden longitudinální výzkum v oblasti přístupů k učení. Výsledky výzkumů potvrzují, že studenti mají sklon zůstat při původních přístupech k učení. Podobně tomu může být i u stylů učení a tím pádem by nemuselo docházet k vývoji stylů učení, ale jen k zdokonalování stávajících. Výzkum bude zpracováván formou smíšeného designu. Na vlastní výzkum vývoje stylů učení bude použit kvantitativní výzkum – LSI dotazník, který bude předkládán stejným žákům každoročně po celou dobu navštěvování druhého stupně základní školy. Tato metoda bude doplněna kvalitativním výzkumem. Výzkumným nástrojem bude polostrukturovaný rozhovor jednak s žáky a jednak s učiteli. Tato metoda by měla následovat rok po prvním dotazníkovém šetření. Na základě sesbíraných dat z předvýzkumu očekávám, že styly učení se skutečně vyvíjí. Vývoj bude však nepatrný, neboť zvolené časové období je krátké.

Problematika biologických dovedností v podmínkách České republiky je rozpracovaná nedostatečně. Práce zabývající se tímto tématem je obtížné nalézt i v zahraničí. Protože se dovednosti stávají nezbytnou součástí kurikulárních dokumentů, je nutné tuto problematiku uchopit i z výzkumné stránky. Před samotným zkoumáním dovedností je vhodné zjistit názor žáků, které dovednosti jsou podle nich významné a které ne. Z uvedeného cíle vyplývá výzkumná otázka: Jaký je názor žáků na významnost vybraných biologických dovedností pro jejich budoucí život? Pro tento účel byl vyvinut výzkumný nástroj složený z 5stupňových položek Likertova typu. Výzkumný nástroj byl vytvořen na základě kategorizace biologických dovedností a byl ověřen v předvýzkumu. Do výzkumného vzorku byli zahrnuti žáci druhého stupně základních škol, přičemž byla snaha, aby počet žáků v jednotlivých ročnících byl stejný. Dalšími kategorickými proměnnými byly: gender, počet učitelů, hodnocení z přírodopisu, volnočasové aktivity a další, které mohou mít vliv na rozhodování žáků o důležitosti biologických dovedností pro jejich další život. Škálované položky sloužily jako závislá proměnná. Vliv demografických položek byl zjišťován pomocí metod deskriptivní a induktivní statistiky. Závěry pro pedagogickou praxi budou diskutovány v příspěvku.

Monika Vašíčková,
Ivana Vaculová,
Milan Kubiátko

Je k něčemu biologie? Názor žáků na důležitost biologických dovedností

Katedra biologie PdF MU,
Katedra fyziky PdF MU,
Institut výzkumu školního vzdělávání PdF MU

Do akej miery nastal progres v čítaní u žiakov v priebehu 1. ročníka? (Ktoré komponenty sú skutočnými ukazovateľmi pokroku v čítaní?) Vychádzali sme zo socio-kultúrneho ponímania gramotnosti a z autentického dynamického diagnostikovania. Čo je opozitom k takému ponímaniu gramotnosti (čítania) a jeho diagnostikovania, ktoré sa „premietajú“ v didaktike a diagnostikovaní počiatočného vyučovania čítania. Ako výskumnú metódu sme si zvolili testovaciu procedúru. Výskumným nástrojom bol test čítania (Clay, 1993). Aplikovali sme jeho slovenskú mutáciu (Zápotočná & Gavora, 2002) v 3 meraniach v priebehu školského roka. Analyzovali sme nie len kvantitatívne (tempo, percentuálnu úspešnosť), ale aj kvalitatívne ukazovatele pokroku v čítaní (analýza chýb, stratégie uplatnené pri čítaní), preto výskumný súbor tvorilo len 62 respondentov – žiakov prvého ročníka ZŠ. U žiakov boli počas šk. roku identifikované

Miriám Valášková

Sledovanie a hodnotenie čítania žiakov v priebehu prvého ročníka ZŠ

Katedra predškolskej a elementárnej pedagogiky PdF UK v Bratislave